“Verhalen zijn op zoek naar mensen die ze willen optekenen”

Met *Marie: codenaam Jeanne* schreef Marc de Bel een aangrijpende jeugdroman over de gruwel van de Tweede Wereldoorlog. Door de ogen van de 16-jarige Marie ontdekken we het dagelijkse leven in een Vlaams dorp in 1944. Als een Canadese bommenwerper neerstort, dan komt het dorp in een spiraal van geweld terecht. En Marie’s leven zal nooit meer hetzelfde zijn … Wij spraken met Marc over zijn boek en het schrijverschap.

“Waarom ik schrijf? Als ik tegen mijn *kiekens* zeg dat ze geen eieren meer mogen leggen, die beesten ontploffen, die gaan dood. Hetzelfde geldt voor mij. Schrijven, ik doe dat graag. Dat is voor mij ook niet werken. Dat is leven en genieten.” Marc de Bel is dan ook niet te stoppen: maar liefst 207 boeken verschenen intussen van zijn hand, hij schrijft vaak aan meerdere boeken tegelijkertijd en een *writer’s block* is hem onbekend. Meer zelfs, hij heeft het tegenovergestelde van een *writer’s block*: “De inspiratie komt gewoon naar mij. Verhalen zijn op zoek naar mensen die ze willen vertellen of optekenen. Mijn voelsprieten staan altijd op scherp.”

Vrouwen onder elkaar

Ook het verhaal van *Marie: codenaam Jeanne* kwam toevallig op zijn pad. Nadat hij in *Ule* het verhaal had neergepend van zijn grootmoeder Mémé Ule, die als 14-jarige de Eerste Wereldoorlog heeft meegemaakt, raakte hij op de Boekenbeurs aan de praat met Vincent Vanbelle. “Die man is huisarts. Hij had een patiënte die ouder was dan 90 jaar en die hem een fantastisch verhaal had verteld. Hij had Ule gelezen en meende dat ik de geschikte persoon was om daar een goed boek van te maken.”

Samen trokken ze naar het woonzorgcentrum waar ze het verhaal van Paula Pijpen te horen kregen. “Zij was nog alert en haar geheugen was fantastisch. Gelukkig was mijn vrouw Mie ook mee, want achteraf zei huisarts Vanbelle dat Paula veel meer aan haar vertelde dan ze ooit tegen hem heeft gezegd. Vrouwen onder elkaar, hé. En ondertussen kon ik alles noteren.” Paula zag tijdens de Tweede Wereldoorlog als 13-jarige een vliegtuig neerstorten en hielp de Canadese piloot onderduiken. Daarop zochten de nazi’s vergelding en voerden ze honderden mensen uit haar dorp naar de concentratiekampen. Gelukkig kon Paula ontsnappen.

Vijf dagen niets eten

De Bel wist echter dat zijn verhaal daar niet kon stoppen. Hij vond een tweede getuige, Lily Van Oost, barones de Gerlache de Gomery. Zij belandde als jonge twintiger in het concentratiekamp van Ravensbrück. “Dus ik heb van die twee meisjes van in de 90 uit eerste hand gehoord hoe het leven was tijdens de Tweede Wereldoorlog. De barones en Paula, zij samen zijn mijn Marie.”

Voor Marc was het belangrijk dat zijn boek historisch correct was. Hij deed dan ook uitgebreide research naar de Tweede Wereldoorlog: hij las boeken, sprak met ooggetuigen en experten, en keek naar documentaires. Toch was het niet evident om zich een voorstelling te maken van de ellende en gruwel van de oorlog. Om zich in te leven, besloot hij vijf dagen niets te eten. “Gewoon om te voelen hoe dat was, want in Ravensbrück kregen

de gevangenen soms dagenlang geen eten. Maar ja, dan nog, ik had geen luizen, ik had het niet koud, ik liep niet het risico dat een SS'er een kogel door mijn kop zou schieten. Dus dat was eigenlijk niet vergelijkbaar."

Zo wit als papier

De scènes die zich afspelen in het concentratiekamp waren zo heftig om te schrijven dat Marcs vrouw Mie uiteindelijk drie dagen zijn computer confisqueerde. "Naar verluidt zag ik zo wit als een blad papier. Ik zat helemaal in die gruwelijke geschiedenis, zeker ook doordat ik vijf dagen niet at. Mie heeft me toen verplicht om te stoppen met schrijven en in de tuin te gaan werken." Toen het boek af was, schreef hij als tegengewicht een knotsgek boekje voor jongere kinderen, namelijk *Halloweense worstjespudding*. "Dat had ik echt nodig om af te kicken."

Marc schreef het drieluik *Ule, Mette* en *Marie* om de oorlogsgruwel niet te vergeten. "Wij hebben het hier o zo goed: we hebben geen honger, we hebben luxe tot en met … Dat is niet altijd zo geweest. En het kan snel veranderen. Kijk wat er nu gebeurt in Amerika met Trump, die steeds meer een doorslagje van Hitler lijkt te worden. Daarom is het belangrijk dat de lezer niet vergeet hoe erg geweld en oorlog is. Wie het verleden vergeet, loopt het risico om dezelfde fouten te maken."

Karla Vanraepenbush